

PŘÍPRAVNÁ FÁZE KVANTITATIVNÍHO VÝZKUMU

PŘÍPRAVNÁ FÁZE VÝZKUMU - OBECNĚ

1. formulace výzkumného problému
2. formulace obecné (teoretické) hypotézy
3. formulace pracovních (praktických) hypotéz
4. výběr populace a vzorku
5. pilotní studie
6. výběr techniky sběru dat
7. organizační zabezpečení výzkumu
8. konstrukce nástrojů pro daný sběr dat
9. předvýzkum

VÝZKUMNÝ PROJEKT - OSNOVA

- zadání výzkumného problému
- dosavadní znalosti o daném problému
- cíl výzkumu - co nejkonkrétnější vymezení výzkumného cíle; cíl výzkumu vychází z jeho účelu, respektive praktického využití jeho výsledků
- předmět výzkumu - na základě teoretických znalostí dané problematiky a cíle výzkumu se formulují výzkumné otázky a hypotézy
- výzkumný soubor
- metoda sběru dat
- technika analýzy dat
- organizační zabezpečení výzkumu
- využitelnost výsledků výzkumu

POSTUP KVANTITATIVNÍHO VÝZKUMU

1) přípravná fáze (včetně výzkumného projektu)

- formulace problému
- formulace hypotéz
- výběr populace a vzorku
- pilotní studie
- výběr techniky sběru dat
- organizační zabezpečení výzkumu
- konstrukce nástrojů pro daný sběr dat
- předvýzkum

2) sběr dat

POSTUP KVANTITATIVNÍHO VÝZKUMU

3) zpracování dat

- analýza dat
- grafické znázornění získaných informací

4) interpretace

- formulace závěrů
- vypracování závěrečné zprávy
- prezentace výsledků

TVORBA HYPOTÉZ

- K tomu, aby mohl být výzkumný problém dobře formulovaný, je třeba sestavit **výzkumné otázky**
- Výzkumné otázky konkretizují výzkumný problém a na jejich základě jsou vytvořeny **hypotézy**
- **formulace obecné (teoretické) hypotézy** - obecná hypotéza vychází z výzkumníkových předpokladů o dané problematice, které jsou **teoreticky podložené**
- **formulace pracovních (praktických) hypotéz** - konkrétní a specifikované

PRACOVNÍ HYPOTÉZY

„Pracovní hypotéza je tvrzení, předpovídající existenci souvislosti mezi dvěma nebo více proměnnými.

Všechny proměnné v hypotéze musí mít validní operační definici.

Soubor pracovních hypotéz musí zahrnovat nejen proměnné reprezentující zkoumané koncepty, ale i ty proměnné, které mohou významné zkreslit interpretaci testovaných vztahů.“ (DISMAN, 2002, s. 79)

PRACOVNÍ HYPOTÉZY

- **operační definice** - ukazuje, jak lze měřit nebo popsat jednotlivé jevy
- **operacionalizace** - převedení proměnných do měřitelné podoby, a to pomocí indikátorů (ukazatelů)
- na základě **indikátorů** je možné vyvodit pracovní hypotézy
- každý z indikátorů musí být využit v jiné pracovní hypotéze

PROMĚNNÉ

„soubor pracovních hypotéz musí zahrnout hypotézy o všech proměnných, které mohou mít významný vliv na závisle proměnnou a jsou přitom asociovány také s nezávisle proměnnou.“ (DISMAN, 2002, s. 58)

- **Závisle proměnná** – ve výzkumu je tato proměnná vysvětlována; je ovlivňována nezávisle proměnnou, jde do jisté míry o její účinek; v rámci statistického zpracování bývá označována jako Y.
- **Nezávisle proměnná** – působí na závisle proměnnou (bývá označována jako příčina nebo jako vysvětlující proměnná); v rámci statistického zpracování bývá označována jako X.

HLAVNÍ DŮVODY TVORBY PRACOVNÍCH HYPOTÉZ

- pracovní hypotézy, nebo spíše jejich formulace, výzkumníkovi ukazuje, zda je výzkum vůbec možný – kvantitativně lze zkoumat problematiku, kterou lze definovat jako vztahy mezi proměnnými s validní operační definicí
- optimalizace redukce informací – pomocí pracovních hypotéz lze určit využitelnost jednotlivých proměnných
- na základě pracovních hypotéz lze vybrat vhodnou techniku výzkumu – protože pracovní hypotézy odhalují propojení mezi proměnnými, výzkumník může odhadnout typ analytických metod pro zpracování výsledků daného výzkumu
- na základě pracovních hypotéz lze odhadnout rozsah a náročnost výzkumu

1. Cíl výzkumu	zjistit (potvrdit/vyvrátit) existenci vztahu mezi informovaností pacienta a jeho spoluprací se zdravotníky	
2. Obecná hypotéza	čím více je pacient informován o své nemoci, tím je vyšší pravděpodobnost, že bude se zdravotníky spolupracovat	
3. Indikátory	informovanosti pacienta:	spolupráce pacienta se zdravotníky:
	frekvence vyhledávání informací o dané nemoci na internetu/ v odborné literatuře	dodržování předepsaného terapeutického režimu (diety, medikace apod.)
	dotazování se lékaře nebo sestry na otázky související s danou nemocí	ochota spolupráce
	odebírání relevantního časopisu (např. pro stomiky, diabetiky apod.)	aktivní a včasné objednávání se na pravidelné kontroly
	členství např. v organizaci nebo skupině sdružující pacienty s určitou diagnózou	včasné vyhledání lékařské pomoci
	schopnost popsat svou nemoc	
	schopnost detekce nových symptomů	
4. Pracovní hypotézy	pacienti, kteří vyhledávají informace o své nemoci na internetu nebo v odborné literatuře častěji dodržují léčebný režim než ostatní pacienti	
	pacienti, kteří dokáží určit nové příznaky své nemoci, častěji vyhledají včasnou lékařskou pomoc, než ostatní pacienti	

PILOTNÍ STUDIE

- ověřuje relevantnost výzkumného zájmu v určité populaci
- je prováděna pouze na malém výběru z dané populace
- bývá využívána odlišná technika od techniky v plánovaném vlastním výzkumu (nestandardizovaný rozhovor)
  - výzkumník potřebuje zjistit, zda v dané populaci získá požadované informace

PILOTNÍ STUDIE

- výsledky pilotní studie tedy potvrzují nebo naopak nepotvrzují, že respondenti, kteří tvoří danou populaci, mají potřebné znalosti, zkušenosti apod., tedy relevantní data
- pilotní studie přispívá ke zvýšení validity prováděného výzkumu
- když výzkumník dobře zná danou problematiku a populaci, lze tento krok vynechat

ORGANIZAČNÍ ZABEZPEČENÍ VÝZKUMU

- lokalizace provádění výzkumu
- časový harmonogram
- personální zabezpečení
- finanční, materiální nároky a způsob financování

PŘEDVÝZKUM

- testování nástrojů
  - v případě dotazníku např. srozumitelnost otázek
- je prováděn na malém vzorku cílové populace

